

TTN MATAMELA CYRIL RAMAPHOSA NA VAOFISIRI VA VAAKI VA NTABA NYONI ESTATE NA NTABA NYONI FEEDLOT VA NYIKA MPFUMELELO EKA SARS KU ENDLA XITATIMENDE XA MANI NA MANI MAYELANA NA XIYIMO XA VONA XA VULANDZELELANAWU BYA XIBALO

Tshwane, 7 Nyenyankulu 2023 - Hi ku tekela enhlokweni ntsakelo wa mani na mani na xivilelo eka timhaka ta vahakelaxibalo Ttn Matamela Cyril Ramaphosa, Ntaba Nyoni Estate na Ntaba Nyoni Feedlot, SARS yi kumile mpfumelelo wa Vahakelaxibalo hi ku ya hi xiyenge xa 69 (6) xa Nawu wa Vulawuri bya Xibalo nomboro 28 wa 2011 (TAA), ku endla xitatimende xa mani na mani. Handle ko humesela ehandle mpfumelelo wo tsariwa wa Muhakelaxibalo Vaofisiri va Vaaki hi ku ya hi xiyenge xa 69(6) xa TAA, SARS yi ta aleriwa hi nawu ku endla xitatimende lexi. Mpfumelelo wa khamphani wu nyikiwile hi Vaofisiri va Vaaki eka khamphani yin'wana na yin'wana hi ku landzelelana lava thoriweke hi ku ya hi xiyenge xa 246 xa TAA, 2011 no va na vutihlamuleri eka swiendlo hinkwaswo na timhaka ta khamphani eka swikongomelo swa xibalo. Tanihi mbuyelo, SARS yi tsakela ku nyika nhlamuselo hi ndlela leyi landzelaka:

Hi ku ya hi xiyenge xa 40 xa TAA, SARS yi nga hlawula munhu ku kambela, ntiyisiso, kumbe oditi hi ku ya hi nhleketo wun'wana na wun'wana lowu faneleke eka vulawuri bya kahle bya nawu wa xibalo, ku katsa na tshaku ra ntlovatlovo kumbe ra nhlaluvo wa nxungeto. Vahakelaxibalo vhumbunuleriwa minghenelelo ya vulandzelelanawu hi ku ya hi endlelo ra nhlawulo wa manguwa lawa wa kheyisi leri tumbuluxiweke hi SARS leri kokaka switiviwa leswi nga kona ku suka eka mitiviso ya vahakelaxibalo leyi nga yima, switiviwa ku suka eka vanyiki va vandla ra vunharhu ku katsa na swihlovo swin'wana. SARS yi endla minghenelelo ya yona ya vulandzelelanawu hi vunyeta lebyikulu na ku tiyimela yi ri yoxe. Hi ku ya hi endlelo leri, vahakelaxibalo lava ku vulavuriwaka hi vona eka malembe mo hlaya va hlawuleriwile oditi hi SARS ku rhangela mihumeso ya vuhangalasangungu mayelana na tikhamphani naswona leswi swi yi le emahlweni ku sukela kwalano.

Hi ku tirhisa vatirhi va yona na vatsundzuxi, vahakelaxibalo va tirhisaniile na SARS nkarhi hinkwawo enkarhini wa tioditi naswona a ku vanga na nkavanyeto kumbe nsihalalo ku suka eka vahakelaxibalo, vatirhi va vona, kumbe vandla rin'wana na rin'wana.

Khomixinara wa SARS, Edward Kieswetter, a tiyisisa: "A ndzi se tshama ndzi tshuneleriwa hi Phuresidente Ramaphosa eka goza rin'wana, kumbe un'wana ematshan'wini ya yena, a ri na xikombelo xin'wana na xin'wana lexi xakelanaka yena n'wini na/kumbe tienthithi ta mabindzu leti khumbekaka."

Khomixinara u yi le emahlweni a vula: "Eku tekeni ka goza leri ra xiyimo xa le henhla ro paluxa xiyimo xa xibalo eka Phuresidente, hi mpfumelelo wo tsariwa, SARS yi tlhela yi tsakela ku hlohlotella vakhomi va hofisi va tipolitiki va xiyimo xa le henhla na varhangeri eka vaaki ku hleketa ku teka goza ra matimba tanihi xiphemu xa vutinyiketeri bya vona eka vuvonikeri. Leswi swi ta famba nkarhi wo leha eku akeni ka vutitshembi eka mavandla ma tiko ra hina.

Ku fikela sweswi, tioditi ti hetiwile handle ka mbuyelo wo biha wa xibalo. SARS yi tsakela ku tiyisisa leswaku vahakelaxibalo va landzelela swiboho swa yona swa xibalo ku fikela sweswi.

SARS yi tshama yi tiyisa mani na mani leswaku hi tirha handle ka nchavo, tintswalo kumbe ringhohe naswona hi ta ya emahlweni hi endla tano mayelana na muhakelaxibalo na muxavisi un'wana na un'wana ku nga khathariwi hi xiyimo xa vona kumbe ndhawu eka vaakitiko. Kun'we hi ku khoma muhakelaxibalo un'wana na un'wana hi xihundla lexi nyikiweke hi nawu, mpimo lowu wa xindzhuti xa xiphurofexinali, ehenhla ka xisololo, swi na nkoka eka mani na mani ku va na vutitshembi eka SARS. Hi ta tshama hi xixima milawu leyi naswona a hi nge kombi tintswalo eka un'wana na u'wana hambiswiritano.

Swivutiso ku ya emahlweni: SARSmedia@sars.gov.za